

МОТИВ САГРЕШЕЊА У АПОКРИФУ "КЊИГА О АДАМУ И ЕВИ"

Хришћанска црква познаје канонизоване и неканонизоване књиге Старог и Новог завета. Још око 360. год.н.е. на Лаодокијском сабору пописане су све канонске књиге. Књиге које су биле изван канона посебно су пописиване, чиме је створен "index librorum prohibitorum", тј. попис забрањених књига.¹ Ове књиге називане су апокрифи.

Апокрифи су текстови с темама из Библије, религиозног карактера, а односе се на личности и догађаје из Старог и Новог завета. Апокриф је пореклом грчка реч која се првобитно односила на тајне списе религиозних секти. У периоду канонизације хришћанских списа, апокрифи су као појам означавали све списе који нису ушли у канон. За ова дела су се често везивала имена црквенох отаца, да би добила на својој важности. Поред апокрифа с библијским темама, јављају се и списи као што су: сановник, коледник, луновник, громовник (које припадају гатарским врстама), те апокрифне молитве, апокрифна питања и одговори и др. За чисте апокрифе сматрају се само књиге које обрађују религијске мотиве.

Ове књиге датирају још из другог века пре Христа, али су свој процват имале у раном и зрелом средњем веку (велики број преписа имамо код Словена од 12. до 18. века) Деле се на старозаветне и новозаветне, мада подела може бити и ужа, према мотивима који се обрађују. Првобитни преводи апокрифа код нас датирају још из периода првих превода богослужбених књига са грчког језика. Преписи појединих апокрифа: "Виђење Варухово", "Протојеванђеље Јаковљево", "ПсеудоТомино јеванђеље" и др, позната су и у галгољским и ћириличним преписима.² Ове књиге у себи садрже елементе обичаја, традиције и фолклора појединих народа, па се стога карактеришу као јеврејски, грузијски, арапски или словенски апокрифи.

Словенски апокрифи су првобитно преводи грчких апокрифа. Уз препис су се прерађивали и дорађивали, те се вековима њихово број увећавао, а тиме се увећавао и црквени списак забрањених књига. Књиге ове садржине нису се смеле уносити у цркву, али је ова забрана временом бледела. Апокрифи су се често читали о црквеним празницима, али вероватно не у црквама, већ у трпезаријама манастира, где су се читала и друга дела (житија).

У српској цркви два преписа ("Дела апостола Томе у Индији" и "Плач Јеремијин") прилагођена су читању у храму. Поред ових дела и многа друга дела су прилагођена богослужењу, што показује да ова дела нису била у супротности са црквеним учењем. Посебно је читање везано за црквене празнике. Ова штива су често имала поучни карактер. Описи светаца или догађаја који се за њих везују, представљени су на занимљив начин, што је чинило да буду брзо прихваћена.

Однос према апокрифима као забрањеној литератури вековима се мењао. Њихово преписивање и кориговање допринело је да се садржај приближи канонским књигама. Наиме, излагања у апокрифима често подсећају на народне усмене врсте, и у себи понегде имају митолошке наносе, што је вероватно засметало црквеним оцима да их признају као канонске. С друге стране,

¹ Ђорђе Трифуновић, Азбучник српских средњовековних књижевних појмова, Нолит, Београд

² Томислав Јовановић, Апокрифи старозаветни, Просвета, Српска Књижевна задруга, 2005.

симболично приказивање библијских тема, метафоричност, једноставност у објашњавању тешко разумљивих теолошких питања, непосредност казивања, фантастика и маштовитост, учинили су да се апокрифи одрже дуги низ векова код хришћана.

Велики број наративних дела у српској средњовековној књижевности чине преводи: роман "Александар Велики", "Прича о Троји", "Повест о Тристану и Изолди", "Повест о Бову од Антоне" и др. У ову преводну књижевност иду и бројни апокрифи српске редакције чије је проучавање и објављивање почело тек у 19. веку, за разлику од других словенских народа који су ту грађу добро систематизовали. Наши апокрифи се често налазе у зборницима, заједно са другим списима (најстарији зборник је "Зборник попа Драгоља", из 13. века). У овим зборницима налазе се списи историјског, белетристичког или дидактичког карактера, што показује да су имали намену за шири круг читалаца. Ови зборници су били и штампани још 1520. године у штампарији у Италији, што доказује њихов значај.

Сачуване варијанте српских преписа апокрифа показују да се приликом преписивања понекад одступало, не само у мењању појединих речи, већ чак и читавих сцена. Међу апокрифима који су се често преписивали можемо навести: "Књига Енухова", "Варухово откровење", "Књига о Адаму и Еви", "Слово о прекрасном Јосифу", Протојевађеље Јаковљево", "Слово о смрти Аврамовој" и друга.

Књиге о Адаму су различити списи из разних времена: "Историја и живот првосазданих Адама и Еве", "Живот Адама и Еве" (на латинском језику), "Приче о Адаму и Еви" (на словенском језику у којима има и богумилских прерада), "Борба Адама и Еве са сатаном", "Адамово завештање" (на сиријском и арапском језику), "Књига о Адаму" (на јерменском језику). Српска варијанта "Књиге о Адаму и Еви", сачувана је у две варијанте, крађој и дужој. Спис је јеврејског порекла, а "преведен у нас с грчког и са епизодама из латинског"³. Припада старозаветним апокрифима. У Библији, у књизи Постања, изнета је епизода о Адаму и Еви, првим људима што их Бог створи. Књиге Адама и Еве обрађују исти мотив првобитног греха тј. сагрешења. На примеру овог мотива, можемо видети многобројне разлике између канонске и неканонске (апокрифне) литературе.

У "Књизи о Адаму и Еви", и у дужој и крађој верзији, Ева је главни носилац приче, приповедач. Њено приповедање, после краћег увода о догађајима који су претходили изгнанству из раја, подсећа на приповедање прича наших предака у дугим ноћима крај ватре, када је то био једини духовни садржај народа. Евина исповест пред својим многобројним породом о сагрешењу и прогнанству из раја мотивисана је Адамом који лежи на самртном одру. Овакви мотиви исповести су се често јављали и у другим књижевним врстама средњовековне литературе. Кратак увод даје нам основне информације о Адаму. Једноставном реченицом исказује се положај Адама пре изгона из раја:

"Беше Адам у рају пре сагрешења и све имаше што жељаше."⁴

³ Милан Кашанин, Српска књижевност у средњем веку, Просвета, Београд.

⁴ Томислав Јовановић, Апокрифи старозаветни, Просвета

---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](http://WWW.SEMINARSKIRAD.ORG)
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com